



**Drechtsteden**

Museumstraat 35  
3311 XP Dordrecht  
06-29289180

Aan: Portefeuillehouder Schulden/  
Wethouder Armoedebestrijding  
De heer P. J. Heijkoop

Datum: 21 februari 2021

Betreft: concept Beleidsplan Schuldhulpverlening Drechtsteden

Geachte heer Heijkoop,

Hierbij ontvangt u onze reactie op het concept Beleidsplan Schuldhulpverlening Drechtsteden 2021-2024.

Hoewel dit beleidsplan 'SamenWerken aan nieuw perspectief!' de gehele Drechtsteden betreft, kunnen wij er niet omheen dit in samenhang te zien met het 'Programma Samen tegen Armoede Dordrecht 2018-2022'. Niet toevallig heeft het woord 'Samen' in de titels van beide documenten een prominente plek gekregen. Begrippen als samenwerking, integrale benadering en ketenaanpak worden in beide stukken omarmd en getuigen van dezelfde achterliggende visie. Binnen deze context is het plan voor de Schuldhulpverlening beter in perspectief te plaatsen.

Het Beleidsplan Schuldhulpverlening beschrijft in hoofdstuk 3 helder het huidige proces van de schuldhulpverlening door de SDD, een serie kernactiviteiten die gestructureerd en vakkundig worden uitgevoerd. Maar zoals in het plan bij herhaling wordt gesteld: dat is een te beperkte rol als het erom gaat dat inwoners met schulden in een vroeg stadium bereikt en geholpen worden en te voorkomen dat mensen na schuldhulpverlening opnieuw in de schulden raken. De SDD probeert hier oplossingen voor te vinden maar die zijn binnen de grenzen van de eigen organisatie beperkt voor handen. Het valt zeer te waarderen dat de SDD andere organisaties uitnodigt om gezamenlijk een 'sluitende keten' te ontwikkelen, van preventie en signalering tot en met nazorg.

Een eerste kanttekening. Een schuldenprobleem is hier de invalshoek: volkomen logisch vanwege de wet- en regelgeving. Tegelijkertijd is dit een valkuil die een integrale benadering in de weg kan staan: dat mensen gereduceerd worden tot hun schuldenprobleem. Mensen vallen echter niet samen met hun schulden.

Schulden kunnen een gevolg zijn van andere problemen. Oplossingen beginnen bij een goede analyse van iemands situatie en het in samenspraak bedenken van de route naar een betere toestand, een route (ook wel 'klantreis' genoemd) die inderdaad kan lopen via de schuldhulpverlening van de SDD. Deze schuldhulpverlening is derhalve een onderdeel van een integrale mensgerichte aanpak, waar ook vrijwilligersorganisaties intensiever bij worden betrokken.

Hieruit volgt onze tweede kanttekening. De beleidsnota onderscheidt grofweg 3 fases: voor de schuldhulpverlening ('Melding'), de schuldhulpverlening zelf en na de schuldhulpverlening ('Nazorg'). Goede (armoede-)hulpverlening is echter een doorlopend proces. Vanuit een breder perspectief bezien is het van belang wat er aan de 'Melding' aan stappen vooraf gaat, welke begeleiding er tijdens de schuldhulpverlening geboden wordt en hoe de periode tijdens en na de 'Nazorg' wordt ingevuld. Dit valt grotendeels buiten de grenzen en bevoegdheden van de SDD. We stellen wel positief vast dat de SDD hier duidelijk oog voor heeft en nadrukkelijk een rol wil spelen in het organiseren van partijen in het voor- en natraject. Dat doet de vraag rijzen naar de noodzakelijke regievoering. Wordt deze rol namens de gemeenten door de SDD vervuld of houden de afzonderlijke gemeenten de regie in eigen hand?

Onze derde kanttekening: vergeet bij "het vormen van een keten en het organiseren van verbindingen" vooral niet de (semi-)vrijwilligersorganisaties en andere sociale initiatieven te betrekken die een functie vervullen in het signaleren en het opvangen en begeleiden van inwoners. In de hele keten spelen zij een essentiële rol. Zowel in 'SamenWerken aan nieuw perspectief!' als in 'Samen tegen Armoede' blijft deze bijdrage wat onderbelicht. Diverse deelnemers aan het Platform tegen Armoede zijn graag bereid om samenwerkingsafspraken te maken.

Enkele aanvullende opmerkingen:

In de 'Wet vereenvoudiging beslagvrije voet' wordt uitgegaan van een basiszorgverzekering. Dit heeft wellicht ook consequenties voor de mogelijkheid om gebruik te (blijven) maken van de zorgverzekering die door de SDD wordt aangeboden. Wij vinden het van belang dat mensen ook bij schulden goed aanvullend verzekerd kunnen zijn zonder eigen bijdrage(n). We gaan er vanuit dat dit door de gemeenten met een (aanvullende) regeling wordt opgelost.

Om mensen gemotiveerd te houden zijn positieve prikkels effectiever dan negatieve. Cliënten krijgen wel met straffen te maken als zij zich niet aan afspraken houden, maar belonen bij het goed opvolgen is minstens zo belangrijk. Dat hoeft niet in geld te worden uitgedrukt. Beloningsprikkels kunnen ook zijn: het langzaam opbouwen naar steeds meer zelfstandigheid, waardering in de vorm van extra's op/met de Dordtpas, hulp van een ervaringsmaatje, enz.

Vroegsignalering: na een signalering door de woningbouwvereniging, zorgverzekeraar of aanbieder van nutsvoorzieningen zullen bewoners, afhankelijk van de hoogte van de achterstanden, kan niet volstaan worden met een brief of een schriftelijk hulpaanbod. Veel bewoners zullen de inhoud ervan niet begrijpen, of zullen er door worden afgeschrikt. Wij vinden het van essentieel belang dat er bij het uitblijven van een reactie of bij een negatieve respons altijd op een andere - persoonlijke - wijze contact wordt gezocht.

Informatie wordt zoveel mogelijk digitaal beschikbaar gesteld, met als risico dat een aanzienlijke groep niet wordt bereikt. Er is maar één manier die dan echt helpt: persoonlijk contact, bijvoorbeeld bij een laagdrempelig inlooppunt.

Preventie moet er niet alleen op gericht zijn de financiële zelfredzaamheid van de individuele cliënt te vergroten, maar op het cliëntstysteem: zorgen voor verbinding van de cliënt met zijn/haar familie, vrienden en wijk- en buurtgenoten.

Met vriendelijke groet,

Namens het Platform tegen Armoede in de Drechtsteden

Ton Wulfert  
Secretaris

